

Adı Kiraz

– AliKemal · 13 Ağustos 2015

Şahin Yaprak, Kenan Evren'in sıkıyönetimi başladıktan sonra yetiştirme yurdunun nizamiyesinde nöbete gelir olmuştu. Daha ilk nöbetindeyken yurdun bahçesinde dolanan Kiraz'ı görüp çarpılmıştı. Nizamiyenin küçük penceresinden kızı seyrederek, duygularını aktardığı şiirler döktürüyordu kağıt parçalarına. "O, on beşinde/çocuk desen, değil gibi/dilber desen, çocuk gibi/ Aşık desen, yaşadığı gibi..." Kiraz'ın, aile şefkatinden uzak yaşamında öğrendiği her şey, hayatta kalmanın tek yolunun mücadele etmek olduğuna dairdi. Onun, aşkı öğrenmek için okuyabileceği romanı, fotoromanı, seyredebileceği bir televizyonu, sineması olmadı hiç; sadece içgüdüleri vardı. O, o içgüdüleriyle Şahin'e yakın mesafelerde vakit geçirir olmuştu. Kızın iyice yakınlaştığı bir anı denk getirip yanına çağırarak, onunla konuşmaya başladı. "Kiraz!" "Ne?" "Kaç yaşındasın sen?" "Elli..." "Dalga geçme! " "Dalga geçmiyorum ki ne... Benim anam gibi bir anan, babalığım gibi bir babalığın olaydı, yüz yaşında gibi kocatrlardı seni de... Sonra, biri yaşını soranda yüz yaşındayım, derdin sen de... Sen kaç yaşındasın?" "Yirmi üç..." "Ben de on..." "Sustu." "Ee?" "Ne yapacaksın sen yaşımı? Beni almayı mı düşünüyorsun yoksa?" "Varır mısın bana?" "Hemen bugün kaçır, götür beni!" "Dalga geçme, yahu!" "Dalga geçmiyorum ki ne..." "Yaşamlarının ilkbaharındaki çocuklar seven gönüller ister şefkatle kucaklayan. Şahin, ergenliğini yaşamaktaki kızın, sevgi açlığını suiistimal ederek, ona istediği her şeyi yaptırabileceğini anlıyordu. "Ne bu acele?" "Sana ne?" "Önce biraz arkadaşlık yapmamız gerekmez mi?" "Oysa, kızın içgüdülerinin, sevgi açlığına bile baskın gelebilecek kadar güçlü olduğunu anlayamamıştı. "Neden? Dalga geçecek bir kız mı lazım sana?" "Kat'iyyen! Kendimize az biraz zaman tanıyıp hazırlık yapardık..." "Ne kadar zaman?" "Bir iki ay..." "Olmaz!" "Neden?" "Kaçırırsın beni... Nikah için de bir ay bekleyebilirim..." "Olur! Kaçırayım madem..." "Essah mı? Kaçıracan mı?" "Bu hafta sonunda kaçıracağım. İznimi yazdırıp, izne çıkacağım bu hafta, giderken de senle gideceğim memlekete..." "Yalancı şey..." "Valla..." "Memleketin nere senin ki ne?" "Eskişehir... Daha doğrusu Eğriöz köyü... Hemencecik şehrin yakınında..." "Olsun. Köy olması daha iyi..." "Tamam madem, bu hafta sonunda hazır ol! Tamam mı?" "Tamam!" Kiraz öyle mutluluk kesildi ki, oğlanın gözbebeklerinde. Adı gibi pırıltılı bir kırmızıyı dudakları arasından, "tamam," diye yineledi. Milyon kere tekrarlamak geliyordu içinden, bu sözcüğü; "tamam, tamam, tamam, tamam, tamam, tamam..." İlk kez ama, doya doya yaşayabilmek için ilk aşkı, büyük umutların, belki de mutluluğun görüldüğü rüyadan ömür boyu uyanmamak arzusuydu bu... İlk aşk bu olsa gerekti! *Eski model bir köy minibüsü, teybinde bilinen bir arabesk şarkıyı çalarak Eskişehir ana caddelerinden birinde ilerlemekteydi. Köylülere ait çuval ve torba kalabalığının arasında insanlar eziyet çekerek, tıklım tikiş oturmaktaydılar. Kiraz, şoförün hemen arkasındaki koltukta, üç kadınla neredeyse kucak kucağa oturuyordu. Yanındaki ebe hanıma, şiveli vurgularla dert yanarak, "sütüm kesildi, bir mama aliver, dediydim. Sanki onun zulmünden kesilmemiş gibi, vay nasıl kesilirmiş diyerekten gene dövdü!" dedi. Ebe hanım, kızdığını saklamayarak, "Manyak herif!" diye söylendi. "Kaynanam, madem emziremiyor, çocuk için gereği kalmamıştır, gitsin anasının evine, diyerekten, üstüme saldı oğlunu" Ebe hanımın öfkesi artıyordu. "Ne zalim insanlarmış da bilmezmişim, köy yerinde. Hiç merhametleri yokmuş,"

diyerek söylenmeyi sürdürdü.“Ne merhameti abla! Ne gezer!..”“Ah be kızım! Bütün bunları hak etmiyorsun ama, elden bir şey gelmiyor ki!”“Yaka paça attılar sokağa, çek git Muş’a diye. Minibüse koyup, yolladılar işte...”“Hiç değilse otogara götürüp, otobüse bindirir insan! Cahil başına, ne yaparsın, nasıl gidersin?”“Şahin askerdeyken bi gittiymdim ya, gene gidersin dediler. Muş’ta ne ederim ben? Kimim, kimsem yok kine! Hemide, çocuğum olmadan...”“E! Gitmeyip de ne yapacaksın! Mecburen, gideceksin, anneciğine sığınacaksın...”“Bilemiyom’kine!”Ebe hanımın aklına düşüverdi; heyecanlanarak, çantasından bir gazete çıkartıp sayfalarını açmaya başladı. Sonra bulduğu haberi Kiraz’a göstererek, “bana bak, kız! Sen de bu kız gibi valiye çıksana!” dedi.“Nasıl, yani?” diyerek habere göz gezdirdi. “Bu kız gibi ha? Vali, bu kıza ettiği gibi yardım eder bana da, he? Nasıl bulurum valiyi, bilmem ki...”“Vilayet binasına git, valiyle görüşeceğim, de; olmaz derseler, illada görüşeceğim diyerek ayrılma oradan! Mecburen, ya valiyle, ya da yardımcılarıyla görüşürler. Anlat, her şeyi! Seni bir yere yerleştirirler, kızını da, kocandan alır, sana verirler!”“Essah mı diyorsun kız, abla!”“Vallah!”“Vilayet binasına gitcem, he?”“Doğrudan oraya git, başka hiçbir yere gitme!” *Geniş bahçeli, yeşillikler içindeki evleri, sokaklarda tek tük oynayan çocukları, traktörle gitmekte olan çiftçisi, kümes hayvanları, sığırı, köpekleri, kedileri ile sakin bir köyü Eğriöz... Evlerinin avlusunda Şahin Yaprak, elindeki dirgenle iki ineğin önüne kuru ot koymaktaydı. Diğer yanlarda on kadar koyun ve bir at görünmekteydi. Annesi Makbule evin önündeki basamakta oturmakta ve kucağında ağlamakta olan Zeliha bebek’i sallarken (bakkaldan gelmesi geciken kocası hakkında ve Kiraz hakkında) kızgınlıkla söylenmekteydi.“Bir mamayı alıp gelememi! Sanki, şehirden alıp gelecek, kör olasınca herif!”Şahin Yaprak, annesinin öfkesine bir anlam veremeyerek, “Gittiği beş dakika olmadı, ana! Gelir,” dedi.“Bu kronun mızımızlandığını bilip durur. Bir koşu gider gelir insan!”“Sen de, az süt ılıtıp versen ya...”“Sığır sütünü koymuyor ki, ağzına, velet! Biberona alıştıracağına, kaşığa alıttırdı da ondan!” Şahin, yemlikten uzaklaşmaya yeltenen bir ineği dirgenle ürküterek geri çevirirken annesine sinirlendi. “Sen de kaşıkla ver, be ana! Yada çıkart memeni, ver ağzına, oyalansın!”Annesi bu öneriyle daha da öfkelenmişti. “Terbiyesiz!”“Terbiyesiz olan, bir tek ben miyim ?”“Bu yaştan sonra, ne seni, ne veledini çekemem, zır,zır,zır!” “Çekemeyeceksin de, neden yollattın anasını, ana? Karıyı yollamadan önce düşünseydin! Ben ne yapabilirim? Sen büyüteceksin, onu!”“Memesinden kan fışkırısınca sürtük, süttten kesilmeyeydi de emzireydi piçini!”“Senin, ona ettiğin zulmü, başkası sana edeydi, kangren olurdu! Sütü kesilmiş, çok mu?”“Sabah akşam döverken böyle demiyordun, ama...”“Dövdüysem, senin yüzünden...”“Benim yüzümdenmiş! Yarım bacaklı bir kürt kızını gelinin diye getirirken, içime sindiremeyeceğimi bilmez miydin?”“Sen manav kızısın diye başın göğe mi eriyor? O kürt kızına aşık olduydum,ben!..”Şahin, bir anda, hiç beklenmedik bir hırçınlık gösterdi. Elindeki dirgeni yere çarpıp; annesinin yanından hızla geçerek, eve girdi.Makbule, eve doğru bağırarak; “Bu hayvanları yemlemeyi bitirmeden, nereye kaçtın? Çabuk, geri gel!” dedi.Şahin, evden ceketini giyinmiş olarak çıktı.“İşleri bitirmeden, nereye böyle, a be salak oğlum?”Şahin, kestirip, atarak, “Şehre ana, şehre! Kiraz’ı otobüse binmeden garajdan bulup getireceğim,” dedi.Makbule dellenerik, ayağa fırladı.“Sıçtırtırsın, içine! Bu evde kürt kızını barındırır mıyım?” Şahin, dinlemeden avludan çıktı. Yolun kıyısında park ettiği, eski model otomobiline binerek çalıştırdı. Makbule, peşinden koştu. “Şahin! Yakışıklılar yakışıklısı oğlum! Esenekli oğlum! Etme! Boyu beline gelmez bir kıro için ananı değişme! Sana, dünyanın en güzel kızını bulup, gelin edeceğim, yavrum! Dön, geri!...” Şahin’in umursamadan gittiğini görünce iyice çileden çıktı. “Madem anneni çiğniyorsun, al

piçini de, Şahin! Al da gelme, dönme geriye!...”Şahin’e yetişemedi.*Minibüs, ana cadde üzerinde, bir köşe başına geldiğinde durdu. Ebe hanım, açılan kapıdan inmekte olan Kiraz’a, yolu tarif etmekteydi: “Bu caddeden dosdoğru git, buradan itibaren üç tane sokak geç, dördüncüsünde bu sağ kolundan yana dön, doğru git. Önüne bir cadde çıktığında, hemen sol kolundan yana dönüp dosdoğru git, emi. Vilayet binası o cadde üzerinde, bulursun kolayca...”Kiraz, “dört tane sokak sayacağım, orada sağ yanımdan doğru dönüp asfalta çıkacağım, oradan sol yanıma dönüp dosdoğru yürüyeceğim, demi,” diyerek ebenin tarifini yineledi. “Tamam abla! Hakkını helal et!”“Buralarda olursan, görüşürüz kız! Dur, hemen vedalaşma bakalım!”“İnşallah!”Minibüs hareket ederken, Kiraz da, yol boyunca yürümeye başladı.Ebe hanım, yanındaki öteki kadınlarla hemen dedikoduya başlamıştı; “ay kız, kızcağızın işi zor, vallahi...” Şoför de lafa karışarak, “Kızın eline hiç eşya da vermemişler. Yokmuymuş kızcağızın çulu çaputu?” diye sordu.*Kiraz, yol boyunca yürümeyi sürdürmekteydi. Yirmili yaşlarında, esmer, çirkin tipli bir serseri hızla gelerek arkasından yetişti, yumuşak bir üslupla yol sordu ona. “Yolu bilmiyorum. Şehir merkezine nasıl gidebilirim?”Kiraz, özür dilermişçesine, “Ben de bilmiyo’m’kine!”dedi.“Şansa bak, yol sormak için, bula bula, yabancı birini bulmuşum! Nerelisin, sen?”“Bulanık’lıyım.”“Vay canına! Hemşeriymişiz yau! Ben de, Muş’un içindenim.”“Essah mı?”“Vallahi!... Böyle nereye, hemşerim?”“Hi’iç! Çarşıya...”“Hani bilmiyordun şehir merkezini?”“Bilmiyo’m’kine!”“E, gidiyorsun işte, ya?”“Gidiyom!”“Bize gidelim mi? Madem Muş’lusun, anamla tanıştrayım seni, hemşehrinle! Belki, senin sülaleni bilir o!”Serseri kendi ağzıyla yakalanmış ve asıl niyeti ortaya çıkmıştı. Kiraz, şaşkınlıkla, “Size mi?” diye sordu.“Bize! Evim, hemen şur’da!”“Yabancıyım, dediydin ya; bur’da oturuyo’muşun!”Serseri çark ederek, “Yeni göçettik, canım...” diyerek toparlamaya çalıştıysa da Kiraz, yalan söylenildiğini anlamıştı bir kez. “Yalan diyiyon. Bırak beni!”Serseri, bu defa da tehdide başlamıştı: “Naz etme de gidelim, işte! Para veririm sana!”Kiraz, bir çocuk gibi korkuya kapıldı. “Git, dedim sana, yahu! Bağırırım, bak!”“Belli ki, sahipsizsin. Güzellikle gelmezsen, yaka paça götürürüm.”“Ya, git dedim ya!”Serseri, Kiraz’ı evine atmakta kararlıydı.*Şahin’in eski model otomobili çevre yolundan gelerek, ayrı yönleri gösteren “OTOGAR” ve “ŞEHİR MERKEZİ” yazılı levhaların yanından, az önce Kiraz’ın indiği köşe başından otogara doğru geçip gitti. Tercihini, Kiraz’ı bulamayacağı otogar istikametinde değil de, şehir merkezi istikametinde gitmek için kullanmış olsaydı, Kiraz’ı yolda yakalayacaktı. Bu levhalar, O’nun Kiraz ile ayrışan kaderlerini göstermekteydi. On beşinde, yeni yetme kız, çakı gibi delikanlının komplimanlarında keşfetmişti, doya doya yaşatılmasa bile, genç kızlık duygularını... Kaçmaya, yok olmaya, evet diyerek tereddütsüz, baş koyduğu ilk aşkı, yaşamayı denedi... Deney, başarısız oldu. Her başarısızlığın bir bedeli olduğu gibi, bunun bedeli de, ayrılıktı! Nurhan, balkondan, gelmekte olan onsekiz yaşlarında, yıpranmış, renkli bir şalvar, gömlek giyinmiş, yemenili bir köylü kızı ile yanındaki serseri kılıklı birine bakmaya başladı. Serseri, Kiraz’ın elinden tutup çekiştirmeye teşebbüs ettiği an, kızın elini silkeleyip kurtardığını görerek, Derya’ya, “şu zavallı kıza yardımcı ol da serserinin elinden kurtariver,” diye sesledi.Derya sokaktakilere bir bakıp kızın zor durumda olduğunu anladiysa da, “bana ne, yahu!” diyerek Nurhan’a terslendi.Kiraz, hükümet binasına nasıl ulaşacağını ebe hanımdan öğrenmiş olmasına rağmen, serserinin tacizlerinden kurtulabilmek umuduyla, kaldırımında çömelmiş vaziyette duran Derya’nın yanına vardı. “Amca!”Derya yan tarafından, şiveli bir ses duyunca başını çevirip baktı.“Buyur!”“Hükümet binasına daha çok var mı?”Serseri, kızın yanına gittiği adamın çömeldiği yerden doğrulduğunda, bir doksanlık boyunu ve kendisinin iki misli

cüsesini fark edince çark ederek, oradan hızla uzaklaştı, az ötedeki köşe başına sinerek onları gözlemeye ve kızın oradan ayrılmasını beklemeye başladı. Kızın sorusunu duyan Nurhan, “yok kardeşim, yok; hemen şuracıkta. Amcan da o tarafa doğru gidecek şimdi. Bekle de götürüversin seni,” diye laf yetiştirdi. Onun amacı, Derya’nın kızı, köşe başında sinerek bekleyen serseriden kurtarmasını sağlamaktı. Derya, bozularak, “ne amcası be!” diye çıkıştıktan sonra, “tarif et kıza yolu, gitsin kendisi! Ben kimseye rehberlik filan yapamam şimdi,” diyerek oradan uzaklaşmaya başladı. Derya’nın kendisine doğru gelmeye başladığını gören serseri, bulunduğu yerden, kayboldu. Derya, önünde fark ettiği karıncaları ezmek için, adımlarını dikkatli atıyordu. Nurhan, “Bir karıncayı incitmemek için maymunlar gibi zıplaya zıplaya yürür, ama insanlara da köpek gibi davranır!” diyerek sataştı. Derya iyice uzaklaşırken, “Ayakaltında çok dolanıyorlar. Bir tekini bile çiğnesem, vicdanım sızlıyor,” diye söylendi. “Vicdanmış! Tüküreyim senin vicdanına!” Derya, uzaktan, “Seni duyuyorum!” diye seslendi. “Yürü, anca gidersin! Haydi kızım, sen de git onunla! Dikilip durma öyle! Koş yetiş! O serseri sana bir şey yapamaz onun yanında.” Kiraz, aldığı komuta uyararak, koşar adımlarla gidip, Derya’nın hemen ardı sıra yürümeye başladı. Derya, gazetesini, spor olsun diye, onbeş dakika gidiş, onbeş dakika dönüş, her gün yarım saat yol yürüyerek alıp dönüyordu. Derya’nın mantığı bu düşünceye hemen tepki gösterdi. “Spor mu dedin? Yarım saat sallana sallana yol yürümek mi spor? Kendi kendini kandırıyorsun! Tepeden topuğa deforme olan vücudunda yağ rezervi artarken kas rezervi azalıyorsa ve apartmanın birinci katındaki evine girebilmek için çıktığın merdivenler seni nefes nefese bırakıyorsa, yarım saatlik bir yürüyüşten daha fazla bir şeyler yapman lazım demektir; mesela, sigarayı bırakmak gibi... Sigarayı bırakmadığın sürece, ne yaparsan yap, fasa fiso!” Mantığına hemen duygusal bir tepki göstererek, “Sana ne yahu, kendi işine baksana sen!” diye mırıldandı. “Evet, sigarayı bırakmam gerektiğini biliyorum, ama bırakamıyorum işte... Sigarayı bırakamıyorsam bile, sıkı bir diyetle fazla kilolardan kurtulabilirim, yürüyüş mesafemi arttırabilirim, nefesimi zorlamayacak biçimde egzersizler yaparak kaslarımdaki erimeleri önleyebilirim, filan...” Mantığıyla duygularını, hiçbir zaman yerine getiremeyeceğini bildiği bu önermelerle harmanlandığı an, mutluluğu hissettiren şeylere yönelme becerişi hoşuna gidiyordu. Evet, kendini mutlu hissediyordu.—Yavaş yavaş gelen her şey gibi, ansızın geliyor bahar, belli ede ede, sarmalayarak... âşık ıslatan yabancı yağmurun; saçlarımı ıslatıyor damlacıkları, sindire sindire soluyorum, akciğerlerim ıslanıyor. kanatları ıslak bir kırlangıçkışı sağ salim atlatabilmiş, meyve ağaçlarındaki tomurcuklarla dans ederek sevinç çığlıkları atıyor... Yakında güller de açacak; güller, sarı, beyaz, kırmızı... Hissetmeyi seviyorum mutluluğu... Çok! Kendi kendimle barış ilan ediyorum. Barış, bana çok yakışıyor.—Hemen arkasındaki kıza dönerek, laf olsun diye sordu : “Ne yapacaksın hükümet binasını?” Kız, saf saf, “valiye çıkacağım,” dedi. Güldü. “Bugün vali orada değildir ki, bugün tatil olduğu için, vali evinde istirahat ediyordur.” “Ne yani, valiyle konuşamaz mıyım?” Kızın yüzündeki hayal kırıklığı fark etti. Vali ile görüşemeyecek olmanın doğuracağı bir felaketin kaygısı vardı o hayal kırıklığında. Altıncı hissi onu hiç yanıltmazdı. “Vali ile ne konuşacaksın?” diye sordu. Bu kızcağızın barış güvercini yoktu. Var da, kanadı mı kırık yoksa? Vali ile görüşmeyi bu kadar önemli kılan hikâye, belli ki barışsızlığın zorlamasıyla yaşanmış; bu yüzden babası olabilecek bir ‘amcaya’ da itimadı yoktu. “Hi-iç! Gideceğim tarafı bi’deyiver sen hele!” diyerek üstüne vazife olmayan şeylere burnunu sokmaması için ikaz etti Derya’yı. “Yok. Hayır. Bu kıza barışmalıyım. Beni itimat edilemez bir sapık gibi başından savuşturmasına razı olamam. Hikâyesini

öğrenip, bir çözümsüzlüğü varsa, çözüm bularak barışabilirim onunla. Israrcı davranarak da kızı ürkütmemeliyim.” Gittikleri yönü göstererek, “vilayet binası bu yolun sonunda ama bugün orada valiyi bulamazsın,” dedi. “Vali benim tanıdığım olur. Eğer, onunla konuşacağın şey çok önemliyse, seni onun yanına ben götürürüm. Birlikte evine gideriz, konuşacaklarını onunla evinde konuşursun.”Kız, ona kurduğu tuzağa düşünce umutlandı. Safça, “es-sah mı?” diye sordu. “Konuşturur musun? Bugün valiyle konuşabilir miyim?”“Seni, ben götürürsem konuşabilirsin; yoksa kapısındaki polisler seni eve salmazlar!”“Kapısında polis mi durur, onun?”“Her önüne gelenin valiyi rahatsız etmemesi için...”“Polisler, senin tanıdığın mı olur?”“Polisler, vali, hepsi.” Yalan söylediğini anlayamayacak kadar saf bir genç kız olduğu çok belliydi. Hem insanlara itimat etmediğini belli eden, hem de itimat etmediği bir adam tarafından kolayca kandırılabilen bu kızcağıza kötülük yapmak öyle kolaydı ki!“Sen beni içeri sokabilirsin, he?”“Sokabilirim ama onunla ne konuşacağın bilmem lazım. Bu kız seninle, şunu şunu konuşmak istiyormuş demeliyim ki, seninle konuşmaya razı olsun. Değil mi? Haydi söyle bakalım, valiyle ne konuşacaksın?”Kız, kısa bir tereddüt geçirdikten sonra anlatmaya başladı. “Muş’ta, onaltı yaşındaki bir kızı, kırk yaşında zengin bir herifle, zorla evlendirmeye kalkışmışlar. Kız da evden kaçıp Muş’un valisine sığınmış. Sonra, vali kıza yardım etmiş de, kız da o herifle evlenmekten kurtulmuş.”Derya, kızın, yaşamakta olduğu problemi ve amacını başka bir kızın kimliğinde anlattığını düşündü. “Anlaşılan o ki, evlendirilmek istenildiği adamın yaşlı olmasındanmış bana karşı çekimsizliği...” Kız, bu problemi için validen yardım isteyecekti. Bunu teyit ettirmek için sordu. “Seni de mi yaşlı bir adamla evlendirmeye kalkıştılar?”“A-ah!”Gazete bayinin önündeydiler. Gazetecinin onun için her gün ayırdığı gazeteyi almak için dükkândan içeri girdi. Kız, kapının önünde, onu valinin evine götürmesini beklemekteydi. Gazeteci, gazetesini teslim ederken, “Kim bu, ağabey?” diye sordu.“Evinden kaçmış. Biraz evvel yolda karşılaştık. Benden yardımcı olmamı istiyor.” Bunları bir anda boş bulunarak anlattı ve anlattığına hemen pişman oldu. Evinden kaçmış küçük yaşta bir kız onun başını da belaya sokabilirdi. Onu hemen başından atmaya karar verdi.Gazeteci pişkin bir oğlandı. “Abi, istiyorsan, kızı atacağın bir yer ayarlarım. İstersen, benim arabayı da alabilirsin,” diyerek sırttı.Derya, “Bugün benim barış günüm,” diyerek dükkândan çıktı. Gazetecinin, ne demek istediğini anlamadığından emindi.Kız, Derya yanına vardığı an, “hah, işte!” diyerek, heyecanla elindeki gazeteyi kapı. “İşte bu gastede yazıyordu.” Hızla gazetenin sayfalarını çevirdi.“Ne yazıyor? Neyi yazıyor?”Kızın önüne tuttuğu sayfayı okudu. Manşetteki haber : “SATILIK KIZIN TÖRE İSYANI,” diye başlıyordu. Okumaya devam etti. : “HAMAL BABASI TARAFINDAN BAŞLIK PARASI İÇİN KIRK YAŞINDAKİ BİR ADAMLA ZORLA EVLENDİRİLMEK İSTENEN ONALTI YAŞINDAKİ SAADET AKSOY, MUŞ VALİSİ ASLAN KÜTÜK’E SİĞİNDİ. VALİ, BABAYI İKNA EDİNCE GENÇ KIZ ZORLA EVLENDİRİLMekten KURTULDU.” Kız, gazete haberini örnek almıştı. Derya, kızı, yanına sokulup da yol sorduğu an, yolu tarif edip başından savmadığına pişman oldu. Ama o kadar saf bir kızdı ki, o zaman da çapkın bir serserinin tuzağına düşme riski olacaktı. Onu, böyle bir riskten uzak tutmalıydı. En iyisi, onu ailesinin yanına dönmeye ikna etmektir.“Ailen nerede oturuyor?” diye sordu.“Benim ailem yok’kine!”Şaşırdı. “Ailen yoksa kimden kaçırıyorsun?”Kız, onu şaşırtmaya devam ediyordu. “Kimseden kaçmıyorum ki ne!”“Saçmalamaya başladın. Az önce babanın, seni yaşlı bir adamla evlendirmeye kalkıştığını, onun için evden kaçarak validen yardım istemeye gittiğini söylemiştin ya?”“Yok, be, amca-a!” Bu defa o Derya’nın saflığına gülümsüyor. “Valiler, başı sıkılanlara yardım

ediyormuş ya...”“E, o halde senin başındaki dert ne? Onu bir anlat hele! Ailem yok diyorsun, anan baban Eskişehir’de oturmuyor mu? Eskişehirli değil misin?”“Değilim. Bulanık’tanım.”“Muş Bulanık’tan mı?”“He ya! Anamla babam oradaydı. Ben on yaşımıdayken babam öldü.”“Neden?”“Neden olacak, içkiden! Her gün zikkımlanırdı...” O günleri yeniden yaşıyormuşçasına gözleri buğulandı. “İçer, içer, anamı döverdi. Onun yüzünden sinir hastası olduydu anam. Sonra öldü de, anam başka bir herife verildi. Yeni herif de beni Bulanık Yetiştirme Yurdu’na veriydi...”“Kıza sempatiyle bakmaya başlamıştı. ”Sen ne zaman ayrıldın yurttan? Çok oldu mu?” diye sordu.“Yok,” dedi kız, “bi’sene evvel ayrıldıydım.”“Bir sene evvel ha?”Kızın, yurttaki yaşamı hakkında sorular sormaya başladı. Aldığı cevaplardan hüzünlenecek, ona, “İyi ya be kızım, yurdun imkânlarından yararlanıp, üvey babana inat okuyaydın sen de,” diye çıkıştı.Kız, “Okudum’kine,” diye atıldı. “Ortaokulu bitirdim.”“Liseyi de okuyaydın!”“Okuyamadım işte!”“Niye?”“Şahin’le kaçtım!”“Şahin’ de kim?”“Kocam.”Derya, kızı konuşturdu. Şahin’in hikâyesiyle karşılaşılıyordu. Anlattığı hikâyeye göre, ortaokulu bitirip te serpilip geliştikten sonra, güzelliği ve sevimliliği ile dikkat çekmeye başlamış ve ilk aşkını da o dönemde yaşamıştı. “Şahin de yurtta mı kalıyordu?” diye sordu.“O, yurdun kapısında bekleyen komando askeriydi.” Kız doğru dürüst anlatamasa da, söylediği cümleciklerden hikâyeyi netleştirmek mümkün oluyordu. Ondört yaşlarındaki yeni yetme kız, yurda giriş çıkışlarda ya da benzeri karşılaşmalarda asker Şahin’in yaptığı komplimanlarda yeni bir dünya keşfetmiş ve karşısındaki erkeğe tüm genç kızlık duygularıyla bağlanmış olmalıydı.“Askerliği bitirdikten sonra, evlenmek için kaçtı mı seni?”“Askerliğini bitirmedi. İzine giderken kaçtı; buraya, Eskişehir’e, anasının babasının yanına.”“Ee-e? Sonra?”Kız, anlatmaya devam etti.“Sonra... Kaçtık işte, buraya, Eğriöz’e... Şahin getirip anasının yanına bırakarak döndü askerliğine. Şahin pekiydi o zaman, ama anasıyla babası zalim mi zalim... Kendi anamla üvey babamın onların yanında mekânları cennettir herhal... “Derya, merak ederek, “İşkence mi ediyorlardı sana?” diye sordu.Kız cevap vererek devam etti: “Zulmediyorlardı işte. İşkence dediğin dayak ise, çı-ıh, dayak atmıyoladı. Ben Kürt idim ya ondan işte... Onlar adımı hiç demezdi, ‘Kürt kızı’ koydular adımı. ‘Kürt kızı’ aşşa, Kürt kızı yukarı... Ben Kürt kızımı, ama ben de bu memlekettten değil miyim amca?”Bu soruyu sorarken çıkan ses tonu öyle içten, öyle sevimliydi ki, birden göz pınarlarına dolan gözyaşlarını hissederek, onları zor tuttu. “Sen onlardan da, benden de daha çok bu memlekettensin,” dedi. “Senin Kürt kızı olduğunu oğulları bilmiyor muydu? Bile bile kaçırmadı mı seni?”“Şahin bişey demiyordu kine, onlar diyordu,” diye atılarak gene de Şahin’ini kayırmaya çalıştı. “Şahin, beni çok sevdiğini söyleyerek onlara karşı koyuyordu.”“E, iyi ya.” “Ama anasıyla babasını razı edemiyordu bana...”“Sizde, onların yanından ayrılıp kendinize ayrı bir ev tutsaydınız.”“Yapcaktık ya, benim yaşım ufak olduğundan yapamadık. Ayrıcana Şahin, Bulanık’taki askerliğine döndü. Şahin askerliğinde anamla da konuşarak rızasını alıp nikâh kıyaraktan yapcaktık öyle... Şahin askerliğine döndükten sonra, o iki zalim zulümlerini daha çok yapar oldular. Ne kadar zor iş varsa bana yaptırırlardı. İş neyse de, bi de küfür, azar... Hele bi de hamile olduğumu öğrendikten sonra kaynanam olacak cadı, karnıma karnıma çarpmaya, vurmaya başlıyordu. Düşük yapayım diye... Şahin’in askerliğini tamamlamasına az bi zaman kala dayanacak halim de kalmayarak, tek çare olarak Bulanık’a, Şahin’imin yanına kaçmaya karar verdim. Şahin, tezkeresini alana dek orada kalır, sonra beraberce dönerdik, diye düşündüyüm. Ama Bulanık’a ulaştığımda artık yurdun kapısına verilmediğinden Şahin’i bulamadım. Nerede olduğunu bile öğrenemedim. Bir gün yurtta kalmama izin

verdiler, ama azcık hasta oluverince yurt doktoruna götürerekten hamile olduğumu anladılar da yurttan apar topar yolladılar. Tek çare olarak Bulanık'ta yaşayan anama sığındım. Anam gelişime üzüldü. Sonra da üvey babam olacak herif sarkıntılığa kalkıştı. Onlan yatmamı istiyordu. Anama bir türlü diyemedim onu. Bulanık'ta böylecene bir ay kaldıktan sonra sapık herifin sulanmaları yüzünden delirecek hale geldiğim. Şahin'lerin evine dönmekten başka çarem kalmadığından, yeniden Eğriöz'e geldim. Gelince bi de ne göreyim, Şahin'in de askerliği bitmiş, dönmüş. Şahin, anasıylan babasının benim hakkımda anlattıklarının hepisine inanarak beni kabul etmek istemedi. "Hakkındaki dedikoduları duydum. Neden geldin?" diyerek öfkeyle karşıladı. Çektiğim bütün sıkıntıları anlatmama rağmen inandıramadım. Aramızda huzur diye bi şey kalmadı. Anasının babasının zulmüne bir de Şahin'in dayakları eklendi. Her gün dayak yiyordum ama karnımda Şahin'in bebeği olduğu için, bebeğin doğumundan sonra kocamın nikâh da kıyarak ayrı bir eve çıkaracağını sanarak sabrediyordum. Sonra bir kızım oldu; ama bu defa da Zeliha adını koydukları yavrumu emziremeden sokağa attılar... Artık, gidecek hiçbir yerim de kalmadığından, komşumuz ebe hanım gastedeki bu haberi göstererek valiye çık dedi. İşte ondan için yollara döküldüm."Derya, hikâyeden çok etkilendi. "Onu ortada bırakmam mümkün değil. Yapabileceğim tek şey polis yardımına başvurmak," diye düşündü. Kızın, önerisine itirazda bulunmaması için ses tonuna dikkat ederek, "Şimdi, seninle önce polislerin yanına gidelim," dedi. "Tamam mı?" "Tamam!" "Aferin!" Çarşı Karakolunun önüne geldiler. Kapıdaki nöbetçi polise, baş komiserle görüşmek istediğini söyleyerek içeri girdiler. Girerken kıza tembihte bulunmayı ihmal etmedi. "Baş komiser valiyle konuşmana izin verirse, valiyle de konuşursun. Ama onlar sana yardım edecektir. Hiç korkma!" "Tamam!" Kapısını tıklatarak yanına girdikleri başkomiserin başını kaldırıp ne istediklerini sormasını beklemeye başladılar. Beyefendinin birkaç dakika sonra gönlü olunca, başını masasının üstündeki evraklardan kaldırıp sordu: "Buy'run?" Derya anlatmaya başladı: "Efendim, bu hanım kıza az önce yolda rast geldim. Önemli bir problemi olduğunu söylediği için zatiâlinize getirdim." Başkomiser ters ters bakarak, "o problemi senin yaratmadığın ne malum?" diye sordu. "Saçmalıyor. Böyle bir saçmalama bile bugün ilan ettiğim barışı bozamayacak. Önemli olan bu gariban kızın selameti!" diye düşünen Derya, başkomiserin tepkisini yoğunlaştırmamak için sakın olmaya çalışıyordu. "Şahsıma karşı da şüpheli davranmakta haklısınız efendim! Her şey olabilir," dedi. Başkomiser, bu defa kıza hitaben, "baban yaşındaki bu adamla ne işin var senin? Utanmıyor musun?" diye çıkıştı. Kızın tirtir titremeye başladığını gördü. Zavallı, "kocam sokağa attı," diye mırıldandı. Başkomiser kurnazca, "sen de bu adama mı kaçtın?" diye atıldı. Kız başını, "çı-ıh," diyerek kaldırdı. "Valiye!" "Valiye mi?" "He, valiye! O'na anlataca'ıdım!" Derya, müdahale etmek zorunluluğu duydu. "Sayın başkomiserim, müsaade ederseniz arz edeyim." "Arz et bakalım!" "Efendim, bu hanım kıza ki, adını bile bilmiyorum, kocasıyla kayınpeder ve kayınvalidesi işkence yapıyorlarmış. Ne yazık ki, resmi nikâhları dahi olmadan dünyaya getirttikleri çocuğunu ala koyarak sokağa atmışlar. Kendisi de, çaresizliğinden dolayı vali beye sığınmayı planlamış ama..." "Ee, bunun seninle ne ilgisi var?" "Ben de, benimle bir ilgisi olmadığını arz ediyorum efendim. Kendisine yolda rast gelerek yardımcı olmak istedim. Kendisine yardımcı olabileceğinizi düşünerek, zatiâlinize getirdim." Başkomiserin yumuşadığını gördü. Adam, dâhili telefonla yanına bir polis çağırıp talimatlar verdi. "Bu bey ile kızın ifadelerini alın! Kıza hastaneden darp raporu alın! Kızın nikâhsız yaşadığı adamı ve ebeveynine ulaşarak, küçük yaşta kızı alıkoymak, tecavüz etmek, işkence etmek, daha bulabildiğiniz ne olursa onları isnat

ederek mahkemeye sevk edin!”“Emir anlaşılmıştır, amirim!”Derya ile kıza da kapıyı gösteren baş komiser, “Buy’run, memur beyle gidin!” dedi.Polis memurunun peşi sıra çıktılar.Derya’ya koridordaki bir bankı gösteren polis memuru, orada oturup beklemesini söyledi. Kızı yanında bürosuna götürüp masasının önündeki sandalyeye oturttu. Derya, bank üzerindeki bekleyişin süresini tahmin bile etmek istemiyordu. En iyimser tahminle, hastaneden alınacak rapora müteakip kocanın karakola getirilmesi için gerekli süre ne kadar ise —ki, ikametgâh jandarma bölgesinde olduğu için çok uzun bir bürokrasi karmaşasını da kapsayacak— o kadar sürecek bir bekleyiş olacaktı bu. Sonra nöbetçi mahkemedeki duruşmalarda şahitliği de istendiği takdirde, yandı! “Yandım ben yandım... Atalarımız boşuna dememişler, “paran çoksa kefil ol; aklın yoksa şahit ol,” diye...Tıpkı tahmin ettiği gibi olmuştu. Sabah karakol kapısından girdiği saatten, çıkartıldığı Cumhuriyet Savcısının ona, ‘gidebilirsin’, dediği saate kadar, kırk olan yaşına bir kırk yıl daha eklenmişti. O eve dönmekte gecikince, merakından ortaya çıkmış olan Nurhan ise Cumhuriyet Savcısının, kocasını salıvermesinden sonra, onunla birlikte eve dönmeyerek, tarafların nöbetçi hakimin önüne çıkarılışlarını da takip etmişti.Nöbetçi Mahkeme, Şahin Yaprak ile babası İbrahim Yaprak’ın ve annesi Makbule Yaprak’ın, yaşı reşit olmayan kız çocuğuna işkence yapmak, onu ala koyup, tecavüz ederek bir çocuk dünyaya getirmesine sebep olmak gibi suçlamalarla tutuklu yargılanmalarına karar vermişti. Nurhan’ın Nurhanlığı, orada, o mahkeme esnasında da ortaya çıkıvermişti. Hakim, Kiraz’a, “çocuğunla birlikte seni, birkaç gün kadın sığınma evinde misafir edeceğiz kızım; müteakiben Muş’taki adresinizden ebeveynini çağırarak, seni onlara teslim edeceğiz,” dediğinde, hemen söz istemişti ve,“Saygıdeğer yargıcım,” diyerek başladığı sözünü, “izin verirseniz, Kiraz’ı ve yavrusunu, ebeveyni intikal edene kadar evimde misafir etmek istiyorum,” diyerek tamamlamıştı. “Sen de kimsin? Bir şeyi oluyor musun mağdurenin?”“Ben, çaresiz bir halde sokaklarda dolanırken Kiraz’a, sahip çıkan ve huzurunuza çıkartılarak hakkının korunmasına vesile olan hayırsever vatandaşım, efendim. Kendisinin, kadın sığınma evinde huzurlu olamayacağına kanaat getirdiğim için, evimde huzur içinde barınmasını sağlamak istiyorum.”Hakim, Kiraz’a, “bu bayanı tanıyor musun?” diye sorunca, Kiraz da, “evet efendim, bana yardım ettiydi, kocasıylan,” diye karşılık vermişti.“Onun evinde kalmak ister misin?”“Eğerkine siz istiyorsanız, kalırım efendim.”“Tamam. Kalabilirsin.”*Nurhan, böylece Kiraz’ı ve Zeliha bebeği himayesine alarak dönmüştü evine.Derya, onları, “vallahi de, tallahi de, tıpkı aklımdan geçtiği gibi,” diyerek karşıladı.Nurhan, şimdilik onu umursamak istemiyordu. Kiraz’ı içeri yönlendirerek, “Haydi, gel içeri kızım sen!” dedi. Kiraz, eve girmeye teşebbüs ettiğinde Derya, muziplik yapmaktan kendini alıkoyamayarak, “Kızım, bu kadın, saf köylü kızlarını böyle kandırarak eve sokup, onları keserek yiyor! Sakın girme!” diye takıldı.Kiraz, bir an irkildi.Nurhan, “Sen ona aldırış etme kızım. Akli sıra, komiklik yaptığını sanıyor. Salak!” diyerek kızı içeri doğru çekiştirdi. “Ha’di kızım, gir sen de içeri! Dikilip durma öyle!”Derya, kapıdan kenarı çekilirken, “İOnu biliyorum. Başka bir şey söyle!” dedi. Kiraz’a da, “e, bebeğine kavuşmuşsun bakıyorumda?” diye laf attı.Kiraz, aldığı komuta uyararak, evden içeri girdi. O arada Derya’ya, “Sizin sayanızda,” diyerek gülümsedi.Derya, Nurhan’a, “mahkeme nasıl neticelendi?” diye sordu.“Mahkeme? Buna zulmedenlerin hepsi tutukladı. Tutuklu yargılanacaklar. Hakim, annesi gelip teslim alana kadar, Kiraz ile kızının, üç dört günlüğüne bizde misafir olmasına izin verdi.”Derya, davetsiz misafirden hoşnut olmadı. “Sen kararı vermişsin nasıl olsa,” diyerek sitem etti.Nurhan onu umursamadan misafirini mutfağa getirerek yemek masasında sandalyeye oturttu.

"Rahat otur, güzelim! Ben, bir çay suyu koyayım da, beraberce içelim." Ocağı yakıp, üzerine çaydanlığı koydu; geldi, Kiraz'ın kucağındaki bebeği aldı. Bebek, çok derin bir uyku sürüyordu. Nurhan, onun bebek kokusunu ciğerlerine çekerek, uzun uzun öptü. "Yavrucak nasıl da tatlı..." Kiraz, sıkılmaktaydı ve çok gergin durumdaydı, Zeliha bebeğe dönüp bakınca yüzü yumuşadı, "Talihsizim..." diye mırıldandı. Nurhan'a, "Sizin çocuklarınız nerede?" diye sordu. "Bizim çocuğumuz yok," dedi Nurhan; "olmadı." "Ya..." Kiraz'ın aklına söyleyebileceği bir laf gelmedi. Buzdolabının üzerinde çerçevesiz bir fotoğraf duruyordu. Sarı, kısa saçları ile çok güzel bir kız fotoğrafı. Onu, uzanarak eline aldı. "Bu?" "O, benim. Genç kızken... Yaşlandım artık, değiştim. Bir de, yüzümü samyeli çarpmıştı; onun için cildim tahrip oldu." "V'ış! Samyeli çok fenadır. Yurttaykene Ömer öğretmenimin yüzü, samyeli yüzünden harita gibi olduydu." "Benimki de öyle olmuştu ama, tedavi ettirdim." "Geçmiş olsun!" "Sağol! Bu yavrucağın adını sormayı unuttum. Neydi?" "Zeliha." "Hangi yurttan kalmıştın, Kiraz'cığım?" "Bulanık." Nurhan, çocuğu annesinin kucağına bıraktı, ocağın başına gidip, kaynayan suyu küçük çaydanlığa aktararak çayı demledi. Büyük çaydanlığı yeniden suyla doldurarak ocağın üzerine koydu. Küçük çaydanlığı da onun üzerine bıraktıktan sonra geldi, bebeği yeniden kucağına alarak kızın yanına oturdu. Bir süre bebeğin yüzüne temaslara onu sevdi. "Nasıl da tatlı tatlı uyurmuş... Tatlıymış... da, güzelmiş de... Anan baban sahip çıkmadı mı da, yurttan kaldın?" "Ben on yaşımıdaykene babam öldüydü. Anam bida evlenince de kocası beni Yetiştirme Yurdu'na verdiydi." O günleri yeniden yaşıyormuşçasına gözleri daldı. Nurhan, onun buğulanan gözlerine baktı "Ağlama güzelim! Senin bir damla gözyaşına kurban ederiz onları!" diyerek saçlarını okşadı. "Hakim, mektup yazaraktan ananı çağıracağız, dedi ya; o gelmez kine! Polis zorunlan bile zor gelirki..." "Neden gelmesin ki? Gelir, gelir..." "Vallahi gelmez. O sapık kocasını kıskanır, almaz beni yanına..." Kiraz, bir anda, ne olduysa, iyice duygulanarak, hıçkırarak hıçkırarak ağlamaya başlamıştı. "Gidecek hiçbir yerim yok, abla! Yok!" Konuşmadı... Nurhan'ın gözlerinden taşan bir damla gözyaşının yanağından kayarak aşağılara indiği görüldü. "Burası var kız, ben sana da kızına da bakarım." Kiraz, Derya'dan yana kaygılıydı. "Ya amca ne der? O istemez ki bizi!" Tam tepesinin üstünden, "Derya amcan neci oluyor?" diyen adamın sesini duyarak irkildi. "Nurhan teyzen istedikten sonra!" Nurhan gülümseyerek bebeği Derya'ya uzattı. "Ama şunun güzelliğine bir bak dedesi, nasıl da mışıl mışıl uyuyor..." Derya, bebekle ilgilenmekle ilgilenmemek arasında bir an duraladıysa da, hayatındaki en büyük boşluğu doldurma güdüsü ağır bastı. "Ver bakayım dedesine... Nasıl bir şeymiş, yakından bakayım hele şuna," diye söylenerek bebeği kucağına aldı. Zeliha bebek, sanki güzel bir rüya görüyormuş gibi, uykusunda keyifli keyifli gülümsemeye başladı.*